

ФОРМУВАННЯ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

к.е.н., ст. викладач. Кліменко О. В., студентка гр.Ф-11 Захарченко С. І.

Ринок туристичних послуг – це система світових господарських зв'язків, де здійснюється процес перетворення туристсько-екскурсійних послуг на грошові кошти і зворотне перетворення грошових коштів на туристсько-екскурсійні послуги. Туристична галузь є важливим чинником стабільного й динамічного збільшення надходжень до бюджету, істотного позитивного впливу на стан сумісних галузей економіки, таких як, транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство тощо.

Вагомий внесок у вивчення туристичної галузі зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені як Кабушкин Н.І., Квартальнов В.А., Папірян Г.А., Чудновський А.Д., Школа І.М., Уокер Дж. Проте низка питань, пов'язаних із особливостями розвитку туризму в умовах глобалізації залишилися поза увагою дослідників.

На сучасному етапі розвитку туризму глобалізація перетворилася в одну із ключових його характеристик, якісно новий етап розвитку туристичного ринку, що в цілому відповідає умовам світового господарства. Міжнародний туризм на сучасному етапі розвитку світової економіки набуває рис інтегративної галузі, що має не тільки економічний, але й соціокультурний, екологічний, політичний комплекс оформуючий вплив.

Глобалізацію в туризмі можна визначити як процес різкого посилення туристичних потоків, а також потоків послуг, капіталу, інформації і технологій, національних урядів, що зазвичай не потрапляють під регулювання. Глобалізація має довготривалий характер, а її рушійною силою є, перш за все, революція у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, лібералізація ринків і загострення міжнародної конкуренції.

Основними причинами різкого збільшення інвестиційної активності у сфері міжнародного туризму є ріст його рентабельності, а також стратегічні плани на подальший економічний розвиток великої кількості економічно слабких держав з унікальними туристичними ресурсами на територіях. Ріст іноземних інвестицій ознаменував другу фазу історичного розвитку глобалізації туристичного ринку, так звану інтернаціоналізацію, що означає поширення стійких туристичних зв'язків (частіше всього односторонніх – «країна-донор – країна-реципієнт»), а також тісну взаємодію процесів туристичного виробництва двох (або більше) країн, в результаті якого національна приналежність туристичної послуги у складі турпродукту нівелюється.

На сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного ринку туристичних послуг, його диверсифікацію та структурно-функціональну трансформацію вагомий вплив здійснюють також розвиток мережі новітніх транспортних засобів та засобів зв'язку, системи страхування та гарантії безпеки людей, мобільність валютних операцій та інші фактори. Серед факторів, які гальмують розвиток даної сфери послуг, слід виділити такі: недостатньо розвинута інфраструктура, відсутність кваліфікованого персоналу, екологічні та кримінальні ризики, низький рівень побутового комфорту, високі ціни на послуги.

В силу розширення економічних, соціокультурних, політичних взаємозв'язків між країнами світу масовий туризм дозволяє поглиблювати та розширювати знання значної кількості іноземних туристів про інші території шляхом безпосереднього ознайомлення з історико-архітектурною та культурною спадщиною, національними традиціями, звичаями тощо.

Проте глобалізація світової економіки в цілому та міжнародної туристичної галузі зокрема має і зворотній вплив на країни та регіони, що приймають іноземних туристів. Одним з найістотніших наслідків глобалізації є порушення ціннісно-нормативної системи суспільства, його уніфікація, певною мірою вульгаризація. При цьому саме міжнародний туризм повинен стати одним із найефективніших засобів формування системи загальнолюдських цінностей. Він має сприяти формуванню «єдності світу в його різноманітті». Але, на думку російського вченого В.А. Квартальнова, сучасний туризм поки що не відіграє серйозної ролі у процесі вирішення глобальної задачі людства – формування системи загальнолюдських цінностей [1].

Важливою умовою розвитку індустрії міжнародного туризму є політико-правове середовище, що передбачає наявність певної правової основи, гарантування екологічної стійкості та охорони навколишнього середовища, забезпечення належного рівня безпеки та охорони, розвиток системи охорони здоров'я та гігієни, визнані на державному рівні пріоритети розвитку сфери туризму. Політико-правове середовище країни має забезпечувати належні умови для ведення бізнесу, відповідати системі регулювання міжнародного та внутрішнього туризму з урахуванням наявних міжнародних норм, сприяти спрощенню візових, митних, прикордонних формальностей; забезпечувати належні конкурентні умови.